

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 11 grudnia 2024 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Dariusz Kala (przewodniczący)

SSN Michał Laskowski

SSN Małgorzata Wąsek-Wiaderek (sprawozdawca)

w sprawie **D.E.**,
skazanego za czyn z art. 202 § 3 k.k. w zw. z art. 12 § 1 k.k.,
po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu w dniu 11 grudnia 2024 r.,
w trybie art. 535 § 5 k.p.k.,
kasacji Prokuratora Generalnego na niekorzyść skazanego,
od wyroku Sądu Rejonowego w Starogardzie Gdańskim
z dnia 16 października 2023 r., II K 793/23,

**uchyla zaskarżony wyrok i przekazuje sprawę Sądowi
Rejonowemu w Starogardzie Gdańskim do ponownego
rozpoznania.**

Michał Laskowski   Dariusz Kala   Małgorzata Wąsek-Wiaderek

UZASADNIENIE

Wyrokiem Sądu Rejonowego w Starogardzie Gdańskim z dnia 16 października 2023 r., II K 793/23, D.E. został uznany za winnego czynu z art. 202 § 3 k.k. w zw. z art. 12 § 1 k.k., za który – przy zastosowaniu art. 37b k.k., na podstawie

art. 202 § 3 k.k. w zw. z art. 57b k.k. w zw. z art. 34 § 1 i § 1a pkt 1 k.k. w zw. z art. 35 k.k. – wymierzono mu karę 6 miesięcy pozbawienia wolności oraz karę 2 lat ograniczenia wolności polegającą na obowiązku wykonywania nieodpłatnej, kontrolowanej pracy na cele społeczne w wymiarze 20 godzin w stosunku miesięcznym. Wyrok zawierał ponadto rozstrzygnięcia w przedmiocie środka karnego w postaci zakazu zajmowania wszelkich stanowisk, wykonywania wszelkich zawodów oraz działalności związanych z wychowaniem, edukacją, leczeniem małoletnich lub opieką nad nimi przez okres 10 lat, środka karnego w postaci świadczenia pieniężnego w kwocie 15000 zł na rzecz Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym i Pomocy Postpenitencjarnej, przepadku przedmiotów służących do popełnienia przestępstwa, zaliczenia na poczet kary pozbawienia wolności okresu rzeczywistego pozbawienia wolności w sprawie i kosztów procesu.

Wyrok ten zapadł w tzw. trybie konsensualnym z art. 387 § 1 k.p.k., nie został zaskarżony przez żadną ze stron i uprawomocnił się z dniem 24 października 2023 r.

Kasację na niekorzyść skazanego, w trybie art. 521 § 1 k.p.k., wniósł Prokurator Generalny, zaskarżając ten wyrok w całości i zarzucając: „rażące i mające istotny wpływ na treść wyroku naruszenie przepisów prawa procesowego i materialnego – art. 387 § 2 i 3 k.p.k. w zw. z art. 37b k.k. i art. 57b k.k., polegające na uwzględnieniu wadliwego wniosku D.E. o dobrowolne poddanie się karze i zaakceptowaniu propozycji wymierzenia oskarżonemu za zarzucony mu czyn z art. 202 § 3 k.k. w zw. z art. 12 § 1 k.k., przy zastosowaniu art. 37b k.k., kary sekwencyjnej 6 miesięcy pozbawienia wolności oraz 2 lat ograniczenia wolności, mimo że zgodnie z art. 57b k.k. Sąd skazując oskarżonego za przestępstwo określone w art. 12 § 1 k.k. zobligowany był wymierzyć mu karę pozbawienia wolności w wysokości powyżej dolnej granicy ustawowego zagrożenia do podwójnej wysokości górnej granicy ustawowego zagrożenia, co z uwagi na ustawowe zagrożenie przypisanego oskarżonemu występku z art. 202 § 3 k.k. winno skutkować wymierzeniem mu kary pozbawienia wolności w wysokości co najmniej 2 lat i 1 miesiąca pozbawienia wolności, co tym samym wykluczało możliwość orzeczenia wobec niego kary sekwencyjnej” i wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Rejonowemu w Starogardzie Gdańskim do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja okazała się oczywiście zasadna, co umożliwiło jej rozpoznanie na posiedzeniu w trybie art. 535 § 5 k.p.k.

Przed przejściem do rozważań w przedmiocie zarzutu kasacji należy zwrócić uwagę na dwie kwestie. Po pierwsze, zgodnie z art. 524 § 3 k.p.k. niedopuszczalne jest uwzględnienie kasacji na niekorzyść oskarżonego wniesionej po upływie roku od daty uprawomocnienia się orzeczenia. Wyrok Sądu Rejonowego zapadł w dniu 16 października 2023 r., nie został złożony wniosek o jego uzasadnienie, co oznacza, że uprawomocnił się z chwilą upływu terminu do złożenia takiego wniosku, tj. z dniem 24 października 2023 r. (k. 230 akt sprawy II K 793/23). W związku z powyższym, wniesienie kasacji przez Prokuratora Generalnego w dniu 17 października 2024 r. odbyło się z zachowaniem terminu, o którym mowa w przytoczonym przepisie.

Po drugie, sygnalizowane w zarzucie kasacji uchybienie, tj. orzeczenie kary z niezachowaniem ustawowych reguł jej wymierzania, mogłoby doprowadzić wyłącznie do uchylenia wyroku w części, tj. co do rozstrzygnięcia o karze. W tej sprawie należało jednak uchylić wyrok w całości, zgodnie z wnioskiem skarżącego, z uwagi na fakt, że zaskarżony wyrok był wynikiem porozumienia karnoprocesowego, a więc z uwagi na specyfikę tzw. spraw konsensualnych (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 18 listopada 2010 r., II KK 185/10).

Trafnie podnosi Prokurator Generalny, że zaskarżony wyrok zapadł z rażącym naruszeniem prawa procesowego, które doprowadziło do rażącego naruszenia prawa materialnego. Sąd, który rozpoznaje wniosek oskarżonego o dobrowolne poddanie się karze w trybie określonym w art. 387 § 1 k.p.k. jest zobowiązany do kontroli wniosku nie tylko pod względem jego zasadności w odniesieniu do ustaleń faktycznych w sprawie i pod kątem osiągnięcia celów postępowania karnego. Kontrola ta obejmować powinna także zgodność wniosku z obowiązującymi przepisami. W razie stwierdzenia jakichkolwiek niezgodności wydanie wyroku we wskazanym trybie nie jest możliwe, można jednak uzależnić wydanie takiego wyroku od dokonania stosownych zmian we wniosku o dobrowolne poddanie się karze (por. m.in.: wyrok Sądu Najwyższego z dnia 14 czerwca 2023 r., I KK 37/23). Tymczasem Sąd Rejonowy w Starogardzie Gdańskim nie dokonał poprawnej kontroli wniosku ani nie uzależnił uwzględnienia wniosku od dokonania jego modyfikacji w

kwestionowanym zakresie. Tym samym nie doprowadził do dostosowania zawartej w nim propozycji rozstrzygnięcia do norm prawa materialnego – art. 387 § 3 k.p.k. Na rozprawie w dniu 16 października 2023 r. oskarżony złożył wniosek o dobrowolne poddanie się karze, doprecyzowany przez jego obrońcę, w którym wnioskowano o wymierzenie kary przy zastosowaniu art. 37b k.k., to jest o wymierzenie kary 6 miesięcy pozbawienia wolności oraz kary 2 lat ograniczenia wolności polegającej na obowiązku wykonywania nieodpłatnej, kontrolowanej pracy na cele społeczne w wymiarze 20 godzin w stosunku miesięcznym. Sąd dokonał modyfikacji wniosku w trybie art. 387 § 3 k.p.k., która została zaakceptowana przez strony, jednakże modyfikacja ta nie dotyczyła wymiaru kary, ale dodania rozstrzygnięć dotyczących: środka karnego w postaci zakazu zajmowania wszelkich stanowisk, wykonywania wszelkich zawodów oraz działalności związanych z wychowaniem, edukacją, leczeniem małoletnich lub opieką nad nimi przez okres 10 lat oraz środka karnego w postaci świadczenia pieniężnego w kwocie 15000 zł na rzecz Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym i Pomocy Postpenitencjarnej, przepadku przedmiotów służących do popełnienia przestępstwa.

Zaakceptowanie wniosku w zakresie wymiaru kary doprowadziło do rażącego naruszenia prawa materialnego. D.E. przypisano czyn popełniony w warunkach art. 12 § 1 k.k. Zgodnie z art. 57b k.k., skazując za przestępstwo z zastosowaniem art. 12 § 1 k.k., sąd wymierza karę przewidzianą za przypisane sprawcy przestępstwo powyżej dolnej granicy ustawowego zagrożenia, a w wypadku grzywny lub kary ograniczenia wolności nie niższą od podwójnej dolnej granicy ustawowego zagrożenia – do podwójnej wysokości górnej granicy ustawowego zagrożenia. Sąd Rejonowy powołał przepis art. 57b k.k. w podstawie wymiaru kary, jednak go nie zastosował. Sąd ten wymierzył bowiem karę sekwencyjną, o której mowa w art. 37b k.k., nieuwzględniając nadzwyczajnego obostrzenia z art. 57b k.k.

Jak trafnie przyjmuje się w orzecznictwie istnienie podstawy do nadzwyczajnego obostrzenia kary w oparciu o treść art. 57b k.k. w związku ze skazaniem w warunkach określonych w art. 12 § 1 k.k. nie uniemożliwia zastosowania instytucji określonej w art. 37b k.k. Może to jednak nastąpić, gdy w konkretnej sprawie, przy uwzględnieniu wysokości dolnej granicy ustawowego zagrożenia karą pozbawienia wolności, możliwe jest jej orzeczenie w takim wymiarze,

że jej obligatoryjne obostrzenie (powyżej dolnej granicy ustawowego zagrożenia) powoduje, iż wymiar tak orzeczonej kary nie przekracza 3 miesięcy pozbawienia wolności, a jeżeli górna granica ustawowego zagrożenia wynosi przynajmniej 10 lat – 6 miesięcy pozbawienia wolności, czyli tylko wówczas gdy możliwe jest jednocześnie respektowanie obligatoryjnego charakteru przepisu art. 57b k.k. oraz treści art. 37b k.k. w zakresie maksymalnej wysokości kary pozbawienia wolności jako kary sekwencyjnej orzeczonej za dany występki (por. wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 7 listopada 2023 r., IV KK 412/23; z dnia 8 lipca 2020 r., I KK 49/19; wyrok Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z dnia 14 grudnia 2023 r., II AKa 339/23).

W tej sprawie D.E. zarzucono czyn kwalifikowany z art. 202 § 3 k.k. w zw. z art. 12 § 1 k.k., a więc czyn zagrożony karą od 2 lat pozbawienia wolności. Wobec powyższego, zgodnie z art. 57b k.k. minimalny wymiar kary za ten czyn wynosi 2 lata i miesiąc pozbawienia wolności. W tej sytuacji, przy kwalifikacji prawnej czynu zabronionego przyjętej w zaskarżonym wyroku nie jest możliwe zastosowanie instytucji kary sekwencyjnej z art. 37b k.k.

Podsumowując, Sąd Rejonowy dopuścił się rażącego naruszenia przepisów prawa wskazanych w zarzucie kasacji, toteż wyrok należało uchylić a sprawę przekazać do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu w Stargardzie Gdańskim. Przeprowadzając postępowanie ponownie Sąd ten uczyni zadość przepisom prawa procesowego i materialnego.

Mając na uwadze powyższe, należało orzec jak w sentencji wyroku.

Michał Laskowski

Dariusz Kala

Małgorzata Wąsek-Wiaderek

[WB]

r.g.